

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

ІЛЄНКО ПАВЛО ВАЛЕНТИНОВИЧ

«ОБЛІК І АНАЛІЗ ВИПЛАТ ПРАЦІВНИКАМ НА ПІДПРИЄМСТВІ»

(на матеріалах КП «Чернігівводоканал» ЧМР)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

АВТОРЕФЕРАТ

на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр»

Чернігів 2019

Випускна кваліфікаційна робота є рукописом

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Навчально-наукового інституту економіки Чернігівського національного технологічного університету

Науковий керівник: к.е.н., доцент **Шестаковська Тетяна Леонідівна**, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Чернігівського національного технологічного університету

Рецензент: заступник головного бухгалтера КП «Чернігівводоканал» ЧМР **Ірха Андрій Сергійович**

Захист відбудеться «23» грудня 2019 р. о 9.00 год. На засіданні державної екзаменаційної комісії у Чернігівському національному технічному університеті

**Завідувач кафедри
бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту ЧНТУ
к.ф.-м.н., доцент**

Юрченко М.Є.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Діяльність всіх без виключення господарюючих суб'єктів не може обійтися без правильного та ефективного кадрового забезпечення. Результатом цього процесу є виникнення витрат, що пов'язані з виплатами працівникам підприємства до яких відносяться заробітна плата, заохочення, доплати до тарифних ставок(окладів), надбавок, лікарняних, відпускних тощо, адже вони є невід'ємною частиною бухгалтерського обліку. Організація обліку виплат співробітникам підприємства є надзвичайнотрудомісткою ділянкою в діяльності облікового апарату, що у свою чергу потребує зосередженості до інформації, щодо зміни кількості працівників, категорії робітничого персоналу, кількості відпрацьованого часу та ін. Грамотна організація процесу нарахування виплат працівникам підприємства є ключовим завданням апарату бухгалтерії, а контролюванню цих виплат варто приділяти особливу увагу, з метою недопущення виникнення помилок. Саме тому дослідження та вивчення характерних особливостей обліку та аналізу виплат працівникам є безперечно актуальним питанням в умовах сьогодення, оскільки в даній сфері постійно відбуваються зміни та доповнення на мікро та макро-рівнях.

Облік і аналіз виплат працівникам досліджували такі науковці, як В. Андрієнко, А. Базилюк, Ф. Бутинець, А. Гальчинський, В. Данюк, Г. Журавель, З. Задорожний, М. Ільченко, М. Карлін, Я. Крупка, Г. Куліков, І. Ломанов, Н. Лук'янченко, В. Пастушенко, М. Соколик, О. Уманський, Л. Шаульська та інші. Попри значні досягнення названих науковців, окремі питання організації обліку й аналізу виплат працівникам з урахуванням вітчизняного і зарубіжного досвіду потребують подальших досліджень.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-методологічних основ бухгалтерського обліку виплат працівникам, а також розробка пропозицій щодо їх вдосконалення.

Для досягнення поставленої мети в дипломній роботі визначено такі **завдання:**

- дослідити економічну сутність виплат працівникам та їх облік;
- розглянути завдання обліку та аналізу виплат працівникам підприємств;
- дослідити нормативно-правове забезпечення регулювання виплат працівникам;
- оцінити організацію обліку виплат працівникам на досліджуваному підприємстві;
- проаналізувати результативність політики управління виплатами працівників на підприємстві;
- визначити основні напрями удосконалення організації обліку виплат працівникам на КП «Чернігівводоканал»;
- запропонувати концептуальні підходи до удосконалення процесу внутрішньогосподарського контролю виплат працівникам.

Об'єктом дослідження є процес організації обліку виплат працівникам підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні засади організації обліку виплат працівникам КП «Чернігівводоканал», а саме: заробітної плати, заохочувальних та компенсаційних виплат, а також інших виплат працівникам.

Методи дослідження. У випускній кваліфікаційній роботі використовувались такі методи дослідження як системний аналіз, синтез, інформаційне моделювання, абстрагування, конкретизація, статистичні та аналітичні розрахунки, порівняння, групування, середніх і відносних величин та прийоми елімінування, конструктивний, графічний.

Інформаційну базу дослідження становили законодавчі та нормативно-правові акти з питань обліку, аналізу та аудиту розрахунків з оплати праці. При написанні роботи проаналізовано монографії та статті вітчизняних і зарубіжних авторів з питань бюджетного регулювання та оплати праці.

Практична цінність отриманих результатів полягає в удосконаленні організації обліку й аналізу виплат працівникам підприємств, а саме:

- теоретико-організаційні положення щодо визначення напрямів аналізу виплат працівникам підприємства, які передбачають: забезпечення контролю за дотриманням кількісного складу працівників, використанням робочого часу і додержанням трудової дисципліни; виявлення фактичного обсягу фонду заробітної плати працівника; дотримання строків розрахунку з персоналом; ведення розрахунків з працівниками підприємства щодо утриманих податків та ін. Завданням аналізу виплат працівникам визначено необхідність проведення дослідження ефективності таких витрат підприємства;

- заходи з удосконалення організації обліку виплат працівникам КП «Чернігівводоканал», які систематизовано за такими напрямками: удосконалення аналітичного обліку оплати праці; стимулювання працівників; організація обліку виплат; стимулювання, моральні заохочення;

- систематизацію завдань суб'єктів внутрішньогосподарського контролю за дотриманням виплат працівникам, які передбачають: реалізацію суб'єктами контролю заходів щодо дотримання прав працівників в контексті оплати їх праці та дотримання принципів їх соціального захисту; виявлення та усунення порушень, удосконалення системи управління в цілому; наступний контроль щодо локалізації виявлених порушень і недоліків; зворотний зв'язок між суб'єктами організації та здійснення контролю;

- науково-методичний підхід до організації внутрішньогосподарського контролю виплат працівникам, який, на відміну від наявних, передбачає дотримання організаційної, методичної, результативної та інспекційної стадій;

- пропозиції щодо удосконалення моделі аналітичного обліку розрахунків за виплатами працівникам, шляхом введення додаткових субрахунків: 6611 «Основна заробітна плата», 6612 «Виплати при звільненні», 6613 «Виплати після закінчення трудової діяльності», 6614 «Розрахунки за виплатою відпускних», 664 «Розрахунки за виплатами заробітної плати в натуральній формі», що дозволить удосконалити методику обліку розрахунків за виплатами працівникам; посилити інформаційну, контрольну й управлінську функції; систематизувати нарахування, облік та видачу виплат працівникам; розширити можливості використання облікової інформації в

управлінні; підвищити ефективність взаємодії різних користувачів інформації та ефективність аналітичної роботи.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження можуть бути використані у процесі формування стратегічних напрямків розвитку бухгалтерського обліку та аналізу виплат працівників КП «Чернігівводоканал» й підвищення його економічного потенціалу на макрорівні.

Реалізація наведених в роботі пропозицій сприятиме підвищенню ефективності діяльності підприємства і дасть змогу вийти на новий рівень розвитку, пошук шляхів усунення збитковості, процес пошуку наявних фінансових та економічних можливостей.

Результати дослідження апробовані на V Міжнародній науково-практичній конференції «Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку».

Структура роботи. Дипломна робота має таку структуру: вступ, 3 розділи, висновки, перелік використаних джерел із 65 найменувань. Загальний обсяг роботи становить 110 сторінок. Дипломна робота містить 15 таблиць та 12 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТРЕСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** розкрита актуальність теми випускної кваліфікаційної роботи, сформульовані мета, завдання, предмет та об'єкт дослідження. Визначені методи та інформаційна база дослідження.

У **першому розділі** висвітлені теоретичні аспекти обліку та аналізу виплат працівникам на підприємстві; узагальнена нормативно-законодавча база, яка регулює порядок виплат працівникам.

Спираючись на МСБО 19 «Виплати працівникам», проаналізовано структуру виплат. З'ясовано, що фонд заробітної плати складається із основної, додаткової заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат. Узагальнено форми і системи оплати праці підприємства. Підприємство на власний розсуд може застосовувати різні форми і системи оплати праці, але найбільшого поширення отримали погодинна та відрядна форми оплати праці. Визначено нормативно-правову базу, яка регулює порядок нарахування та виплат працівникам.

Сутність заробітної плати виявляється у функціях, які вона виконує в процесі суспільного відтворення (рис.1). Левову частку у структурі доходів працівників підприємств займає заробітна плата. На разі розроблено цілий ряд визначень та трактувань змісту та сенсу поняття «заробітна плата». У процесі дослідження доцільним є розробка власного визначення цього поняття: заробітна плата – це сплата за послуги, що відповідає кількості та якості виконаної робітником роботи, яка дає можливість йому та членам його родини отримати всі блага, яких вони потребують.

Рис. 1. Основні функції заробітної плати

Джерело: складено автором

В Україні, як і у більшості ринкових економічних системах світу, організація регулювання оплати праці є багаторівневою, охоплює ринкове; державне; колективно-договірне та регулювання на рівні суб'єктів господарювання. На всіх рівнях існують закони, нормативно-правові акти, договори, які регулюють процес забезпечення розрахунків за виплатами працівникам. Ці документи регулюють окрему сферу по виплатах працівникам, зокрема: податкове навантаження, відпустка працівника, розмір прожиткового мінімуму, розрахунок середньої заробітної плати і т.д. За результатами дослідження, можна стверджувати, що кожний із названих вище напрямів регулювання не є досконалим і потребує допрацювання. Тому, пропонуємо удосконалити нормативно-правове регулювання щодо виплат працівникам, зокрема прописати одне визначення поняття «заробітна плата» та «виплати працівникам».

В умовах сьогодення необхідним та обов'язковим є визначення конкретних напрямків розвитку системи обліку та аналізу виплат працівникам вітчизняних підприємств, а також напрямків впливу державних структур на оплату праці. Варто зазначити, що на державному рівні заробітна плата регулюється прямим і непрямим методом. Головним завданням організації виплат працівникам є знаходження оптимального співвідношення між державним та договірним регулюванням заробітної плати. Зміст угод та договорів на різних рівнях управління економікою й сфери їх впливу регламентується Законами України «Про оплату праці», «Про колективні договори та угоди» та ін.

До основних завдань аналізу виплат працівникам підприємства слід віднести: забезпечення контролю за дотриманням кількісного складу працівників,

використанням робочого часу і додержанням трудової дисципліни; визначення відпрацьованого часу і виробленої і реалізованої продукції; виявлення фактичного обсягу фонду заробітної плати працівника підприємства; здійснювати розрахунку з персоналом підприємства з оплати праці у встановленні строки; обчислення заробітної плати кожному працівникові, та її розподіл; ведення розрахунків з працівниками підприємства щодо утриманих податків. Завданням аналізу виплат працівникам визначено необхідність проведення дослідження ефективності таких витрат підприємства.

У **другому розділі** досліджені тенденції та напрями розвитку житлово-комунального господарства України. Проаналізовані показники фінансово-економічної характеристики діяльності підприємства. Визначені особливості організації і методики бухгалтерського обліку розрахунків за виплатами працівникам. Проведено аналіз витрат на оплату праці на підприємстві.

Сьогодні ЖКГ переживає значні труднощі. Збільшується кількість старого та аварійного житлового фонду, матеріально-технічна база житлово-комунального господарства вкрай зношена, обладнання застаріле і енергоємне. Фізичне та моральне старіння конструкцій і внутрішніх систем житлових будинків стало головною причиною зниження якості комунальних послуг, погіршення комфортності, надійності і безпеки умов проживання мешканців міста. З іншого боку, поганий фізичний стан внутрішньобудинкових систем, низькі теплозахисні властивості огорожувальних конструкцій та відсутність у споживачів технічної можливості для керування споживанням теплової енергії призводять до невиправдано високого рівня обсягів споживання тепла і питної води.

Аналіз операційних витрат досліджуваного підприємства показав, що найбільшу питому вагу у структурі складають матеріальні затрати та витрати на оплату праці. Динаміка чистого доходу та собівартості КП «Чернігівводоканал» вказують на їх значне збільшення. Загалом обсяг реалізованої продукції у 2018 році збільшився на 6%, а собівартість продукції – на 29,6%. Спостерігається подорожчання послуг та постійних витрат, що веде за собою нерівномірне зростання доходів та витрат. Валова рентабельність та операційна рентабельність КП «Чернігівводоканал» є значною, що підводить до висновку про наявність розвитку у діяльності підприємства та розширення клієнтської бази. На КП «Чернігівводоканал» щорічно зменшується кількість працівників, зокрема протягом 2016 року відбулося звільнення 43 працівників, а протягом 2017 року – збільшилось на 2 працівника. Це зумовлено проведенням політики КП «Чернігівводоканал», яка направлена на мінімізацію витрат періоду. Загалом продуктивність праці одного працівника протягом 2016 року становила 242,6 тис.грн., протягом 2017 року – 349,1 тис.грн, а протягом 2018 року – 369,0 тис.грн, фондвіддача зросла на 23,5%, що свідчить про підвищення ефективності використання основних засобів підприємства КП «Чернігівводоканал» (табл.1).

Таблиця 1

Динаміка фінансово-економічних показників діяльності КП «Чернігівводоканал» протягом 2016-2018 років (за даними фінансової звітності)

Найменування показника, одиниці вимірювання	Ретроспективний період, роки			Ланцюгові абсолютні прирости (+,-)		Ланцюгові темпи зростання значення показника, %	
	2016	2017	2018	2017/ 2016	2018/ 2017	2017/ 2016	2018/ 2017
1	2	3	4	5	6	7	8
Обсяг реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	155495	208777	221372	53282	12595	134,3	106,0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис.грн.	110115	131740	170754	21625	39014	119,6	129,6
Витрати на 1 грн реалізованої продукції (робіт, послуг), грн	0,71	0,63	0,77	-0,08	0,14	89,1	122,2
Фінансові результати від операційної діяльності, тис.грн.	32597	63513	37154	30916	-26359	194,8	58,5
Чистий прибуток (збиток), тис.грн.	-30316	44027	30885	74383	-13142	-145,2	70,2
Рентабельність продажу, %							
- валова	29,2	36,9	22,9	7,7	-14	126,5	62
- операційна	21,0	30,4	16,8	9,5	-13,6	145,1	55,2
- чиста	-19,5	21,1	14	40,6	-7,1	-108,2	66,2
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	216238,5	234974	260697,5	18735,5	25723,5	108,7	110,9
Фондовіддача, грн/грн	0,72	0,89	0,85	0,17	-0,04	123,6	95,6
Середньорічна вартість оборотних активів, тис.грн.	45091	74110,5	84658,5	29019,5	10548	164,4	114,2
Середньорічна чисельність працівників, осіб	641	598	600	-43,0	2	93,3	100,3
Фондозброєність праці, тис.грн/особу	337,35	392,93	434,5	55,59	41,56	116,5	110,6
Продуктивність праці, тис.грн./чол.	242,6	349,1	369,0	106,5	19,8	143,9	105,7
Фонд оплати праці, тис.грн.	36657	41687	57206	5030	15519	113,7	137,2
Середньомісячна заробітна плата, грн	4765,6	5809,2	7945,3	1043,6	2136,1	121,9	136,8
Фондоємність, %	1,39	1,13	1,18	-0,27	0,05	80,9	104,6

Визначено, що між працівниками та підприємством КП «Чернігівводоканал» укладений колективний договір, у якому чітко прописаний порядок нарахування та виплати заробітної плати співробітникам підприємства, а також визначений перелік та розміри доплат та надбавок до тарифних ставок. Розмір заробітної плати працівників залежить від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей працівника та результатів його праці і максимальним розміром не обмежується. Оплата праці керівників, професіоналів, фахівців, технічних службовців та деяких категорій робітників проводиться на основі посадових

окладів, які встановлені у відповідності з коефіцієнтами міжкваліфікаційних співвідношень місячних посадових окладів та галузевою угодою.

У **третьому розділі** розроблено та запропоновано стратегічні напрями розвитку підприємства, сформовані основні напрямки вдосконалення організації обліку виплат працівникам на КП «Чернігівводоканал».

Задля удосконалення облікової політики, системи бухгалтерського обліку та підвищення економічного потенціалу підприємства КП «Чернігівводоканал», доцільно було б вжити наступних заходів: удосконалити графік документообігу, чітко прописавши в ньому порядок створення, перевірки, обробки та зберігання основних первинних документів підприємства, що у свою чергу, дозволить покращити облікову роботу, посилити контрольні функції бухгалтерського обліку, дозволить своєчасно створювати бухгалтерську, статистичну, податкову звітність; внесення коректив до діючого наказу про облікову політику підприємства, а саме доповнення в частині питань обліку доходів, що сприятиме посиленню обліково-аналітичних функцій в управлінні підприємством, дозволить оперативно реагувати на зміни в діяльності підприємства, ефективно пристосувати виробничу систему до умов зовнішнього середовища, оформлення належним чином наказу про облікову політику і прописані спірні питання захистять підприємство КП «Чернігівводоканал» від розбіжностей і непорозумінь при податкових перевірках. В результаті дослідження було запропоновано заходи з удосконалення організації обліку виплат працівникам КП «Чернігівводоканал» (табл. 2).

Для того, щоб суми витрат, що йдуть на основну та на додаткову відпустку на підприємстві протягом року були рівномірними і не було помітних відхилень, потрібно запровадити в обліку окремий рахунок для забезпечення відпусток працівників. У плані рахунків бухгалтерського обліку передбачений окремий рахунок 472 «Резерв виплат відпусток», на кредиті якого можна обліковувати щомісячні відрахування в цей резерв бухгалтерією, а на дебеті – зняття з резерву коштів для нарахування відпусток працівникам у поточному місяці. Це забезпечить рівномірні протягом року суми витрат на основну та додаткові відпустки і збільшення сум відпускних, особливо в літній період це не так помітно. Контроль за формуванням і цільовим використанням резерву виплат відпусток доцільно покласти на головного бухгалтера або на заступника головного бухгалтера.

Удосконалюючи або будуючи основні організаційні положення бухгалтерського обліку операцій із заробітною платою, підприємства мають обґрунтовано та виважено підходити до вирішення даного питання, враховувати напрацьовані наукові результати попередніх досліджень. Розробляючи внутрішні документи (положення про оплату праці, преміювання тощо), варто: розширити застосування практики використання персоніфікованих ставок і окладів найкваліфікованішим робітникам, зорієнтованим на зростання продуктивності праці; врахувати галузеву особливість, зокрема, виявити специфічні фактори оцінки роботи для методів бальної системи преміювання для кожної категорії персоналу, підсилити регуляторні і стимулюючі функції заробітної плати; до переліку факторів і критеріїв оцінки умов нарахування премій варто внести рівні кваліфікації, ступені відповідальності за виконану роботу, рівень майстерності,

ініціативність, стаж роботи тощо. Тобто критерії, що відповідають сучасному стану, тактичним та стратегічним планам діяльності і засобам управління.

Таблиця 2

Заходи, шляхи їх впровадження та очікувані від них результати

Запропоновані заходи	Шляхи впровадження заходів	Очікувані результати
1	2	3
<i>Заходи з удосконалення організації обліку на КП «Чернігівводоканал»</i>		
1. Удосконалення облікової політики	Введення на підприємстві оновленого Наказу про облікову політику	Забезпечення надання повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності підприємства
2. Удосконалення робочого плану рахунків	Більш правильна деталізація субрахунку 703 «Дохід від реалізації робіт та послуг»	Поглиблення деталізації інформації щодо отримання доходів з метою аналізу їх структури та їх впливу на фінансовий результат діяльності підприємства
3. Збільшення працівників облікового апарату	Прийняття на роботу додаткового співробітника	Зменшення навантаження на вже наявних працівників бухгалтерського відділу, підвищення якості роботи за рахунок перерозподілу обов'язків
4. Удосконалення процесу документообігу	Розробка програмного забезпечення для забезпечення автоматизованого документообігу	Зменшення часу на обіг документів між різними підрозділами підприємства. Зменшення витрат на розхідні матеріали
5. Розрахунок ймовірності настання банкрутства	Періодичний розрахунок ймовірності настання банкрутства з використанням запропонованих дискримінантних моделей	Наявність в постійному доступі для керівництва інформації щодо реального фінансового стану підприємства
6. Збільшення клієнтської бази	Прокладання мереж та надання своїх послуг у віддалених районах міста та в приватному секторі	Збільшення обсягу доходів від основної діяльності
<i>Заходи з удосконалення організації обліку виплат працівникам КП «Чернігівводоканал»</i>		
1. Удосконалення аналітичного обліку оплати праці	Введення аналітичних рахунків до рахунку 66 — Розрахунки за виплатами працівникам	Формування деталізованої інформації про заробітну плату для прийняття управлінських рішень з метою посилення контрольних функцій та стимулювання працівників
2. Стимулювання працівників	Впровадження системи Матеріального стимулювання в залежності від результатів праці	Підвищення продуктивності праці працівників та зростанням показників ефективності діяльності підприємства
3. Організація обліку виплат	Необхідно прописати найбільш досконалі методи ведення обліку розрахунків з працівниками; Обґрунтувати вибір форм оплати праці та вказати чинники підвищення продуктивності праці	Правильна організація обліку виплат в наказі про облікову політику
4. Стимулювання, моральні заохочення	Впровадження матеріального та морального заохочення	Поліпшення працездатність та підвищить ефективність виробництва

*Джерело: запропоновано автором

Автоматизація обліку розрахунків із заробітної плати забезпечує виконання основних технологічних процедур опрацювання вхідних даних безпосередньо з участю і на робочому місці користувача, забезпечує здійснення основних інформаційних процедур з масивами даних та формування необхідних вихідних

документів, їх тривале збереження, транспортування, захист від втрати, пошкодження і несанкціонованого втручання. Крім того, повністю перейти на електронний документообіг досить складно. Однак у вітчизняній практиці сформувалися технології, орієнтовані на створення змішаного паперово-електронного обігу: паперові оригінали існують, однак, практично вся робота виконується з електронними файлами документів у межах відповідної автоматизованої системи. Застосування в практичній діяльності запропонованої моделі аналітичного обліку розрахунків за виплатами працівникам дозволить удосконалити методику обліку розрахунків за виплатами працівникам; посилити інформаційну, контрольну й управлінську функції; систематизувати нарахування, облік та видачу виплат працівникам; розширити можливості використання облікової інформації в управлінні; підвищити ефективність взаємодії різних користувачів інформації та ефективність аналітичної роботи.

ВИСНОВКИ

1. У сучасних умовах розбудови ринкових відносин облік розрахунків за виплатами працівникам посідає важливе місце в системі бухгалтерського обліку. Виплати працівникам – це широка система, що складається з поточних виплат, виплат по закінченні трудової діяльності, виплат при звільненні, виплат інструментами власного капіталу та інших довгострокових виплат. Головним видом короткострокових виплат працівникам є заробітна плата, яка водночас є і елементом витрат на виробництво, що включається до собівартості продукції, і головним чинником забезпечення матеріальної зацікавленості працівників у досягненні високих кінцевих результатів праці.

2. При виконанні випускної кваліфікаційної роботи було визначено тенденції розвитку сфери житлово-комунального господарства України, до якої відноситься підприємство. КП «Чернігівводоканал» займається забором, очищенням та постачанням води; каналізаціями, відведенням й очищенням стічних вод; будівництвом житлових і нежитлових будівель; ремонтом і технічним обслуговуванням машин і устаткування промислового призначення; ремонтом і технічним обслуговуванням електронного й оптичного устаткування; будівництвом трубопроводів; вантажним автомобільним транспортом; наданням в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна тощо. КП «Чернігівводоканал» за обсягами діяльності є провідним комунальним підприємством міста та досить впевнено розвивається.

3. Облік виплат працівникам на вітчизняних підприємствах ведеться на основі положень П(С)БО 26 «Виплати працівникам». Нарахування виплат працівникам відображається за кредитом рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». Головними завданнями обліку заробітної плати є: правильне визначення витрат робочого часу; правильне нарахування заробітної плати в кожному підрозділі підприємства; відображення всіх витрат по заробітній платі на рахунках бухгалтерського обліку, складання звітності та інші. Державна політика оплати праці реалізується через механізм її регулювання, а саме через систему нормативно-правових актів. Розрахунки з оплати праці регулюються: Кодексом

Законів про Працю, Податковим кодексом України, Законом України «Про оплату праці», Законом України «Про відпустки» та іншими актами.

4. Досліджено організаційно-управлінську структуру та проаналізовано показники фінансово-економічної діяльності підприємства. КП «Чернігівводоканал» є ліквідним, проте має певні проблеми, так як в структурі джерел фінансування є висока частка поточних зобов'язань. Також воно є прибутковим, тобто має позитивний напрям діяльності підприємства. Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться бухгалтерією на чолі з головним бухгалтером. Для реєстрації господарських операцій використовується програмний продукт СР-2000. На підприємстві розроблені посадові інструкції, затверджений Наказ про облікову політику, є робочий план рахунків. Однак, зазначені документи потребують удосконалення.

5. Встановлено, що на підприємстві не проводиться аналіз витрат на оплату праці, що може негативно позначитися на діяльності підприємства за рахунок неефективного управління трудовими ресурсами. Тому ми пропонуємо проводити його за такими напрямками: аналіз складу та структури фонду оплати праці; аналіз середньої зарплати працівників; визначення ефективності операційних витрат підприємства на оплату праці; аналіз доцільності використання коштів на оплату праці. За результатами аналізу розробляють конкретні заходи щодо покращення використання трудових ресурсів, робочого часу, підвищення продуктивності праці.

6. Одним із важливих напрямів удосконалення організації бухгалтерського обліку операцій із заробітною платою є зниження частки документообороту через запровадження багатоденного і накопичувального формату документування, застосування типових форм документів, що пристосовані до використання в умовах застосування комп'ютерних технологій. Для вдосконалення обліку заробітної плати у КП „Чернігівводоканал” доцільно ввести в графік документообороту розподіл функцій працівників по підготовці та поданню окремих форм звітності, а також необхідно дотримуватись вимог законодавства щодо підготовки форм звітності з використанням автоматизованих систем обробки економічної інформації.

7. Організуючи систему внутрішнього контролю на підприємстві необхідно дотримуватися системного підходу, що забезпечує його найбільшу результативність та, в свою чергу, визначає раціональність контрольної діяльності. Виходячи з необхідності ефективного виконання завдання внутрішньогосподарського контролю операцій з виплат працівникам раціоналізації вимагає процес організаційно-методичних заходів контролю. Під процесом розуміють певну узгоджену послідовність виконання визначених дій для досягнення поставленої мети.

АНОТАЦІЯ

Ілленко П.В. «Облік і аналіз виплат працівникам на підприємстві» (на матеріалах КП «Чернігівводоканал» ЧМР). – Випускна кваліфікаційна робота.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є дослідження теоретико-методологічних основ бухгалтерського обліку виплат працівникам, а також розробка пропозицій щодо їх вдосконалення.

У першому розділі розглядаються теоретичні аспекти обліку та аналізу виплат працівникам на підприємстві; узагальнена нормативно-законодавча база, яка регулює порядок виплат працівникам.

У другому розділі досліджені тенденції та напрями розвитку житлово-комунального господарства України. Проаналізовані показники фінансово-економічної характеристики діяльності підприємства. Визначені особливості організації і методики бухгалтерського обліку розрахунків за виплатами працівникам. Проведено аналіз витрат на оплату праці на підприємстві.

У третьому розділі розроблено та запропоновано стратегічні напрями розвитку підприємства, сформовані основні напрями вдосконалення організації обліку виплат працівникам на КП «Чернігівводоканал».

За результатами дослідження сформульовані висновки щодо удосконалення організації бухгалтерського обліку операцій із заробітною платою.

Одержані результати можуть бути використані для підвищення ефективності діяльності КП «Чернігівводоканал», удосконалення обліку та аналізу операцій з виплатою працівникам в організації.

Ключові слова: облік, аналіз розрахунків, облікова політика, виплати працівникам, заробітна плата, фонд оплати праці, комунальні підприємства.

SUMMARY

Ilyenko P.V. "Accounting and analysis of payments to employees at the enterprise" (based on materials of KP "Chernihivvodokanal" CMR). – Final qualification work.

The purpose of the final qualification work is to study the theoretical and methodological bases of accounting of payments to employees, as well as to develop proposals for their improvement.

The first section discusses the theoretical aspects of accounting and analysis of employee benefits at the enterprise; a generalized regulatory framework regulating the procedure for payments to employees.

The second section examines trends and trends in the development of housing and communal services in Ukraine. The indicators of financial and economic characteristics of the activity of the enterprise are analyzed. The peculiarities of the organization and methods of accounting for payments to employees are determined. An analysis of the cost of labor at the enterprise.

In the third section the strategic directions of the enterprise development are developed and proposed, the main directions of improvement of the organization of the accounting of employees' payments at the KP "Chernihivvodokanal" are formed.

According to the results of the study, conclusions were drawn on improving the organization of accounting of wage transactions.

The results obtained can be used to increase the efficiency of KP "Chernihivvodokanal", improve accounting and analysis of payroll operations in the organization.

Keywords: accounting, analysis of calculations, accounting policy, payments to employees, wages, payroll, utility companies.